

péči pátráno nebylo, při čemž se ještě v článku naznačuje, jako by zde byly také snad ještě jiné závady podobného druhu, o nichž ještě blíže bude pojednáno («Wir werden uns darüber noch eingehender aussprechen»). Ani tyto momenty nesmějí zde zůstatí bez povšimnutí, jedná-li se o zavinění žalovaného po případě jeho informátora. Jest tedy také právní posouzení napadeného rozsudku uznati za správné.

Čís. 16129.

Úředník, kterého firma zmocnila k prodeji automobilů, může slíbiti platně a závazně pro firmu provisi za zprostředkování prodejů automobilů. Sjednávání zprostředkovatelské smlouvy a příslibení provise jest jednáním, jež s sebou zmocnění k prodeji automobilu obyčejně přináší (čl. 47 obch. zák.).

(Rozh. ze dne 25. května 1937, Rv I 1740/35.)

Žalobce se na žalované firmě domáhá poddlužnickou žalobou podle § 308 ex. ř. zaplacení 1.000 Kč, tvrdě, že jeho dlužníku Karlu H. přísluší uvedená částka proti žalované firmě jako provise. Soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Soud zjistil, že Jan M. jako úředník prodejny žalované firmy výslovně přislíbil Karlu H. odměnu 1.000 Kč, dojde-li jeho přičiněním k prodeji automobilu značky M., aniž byla při tom stanovena podmínka, za kolik musí automobil ten býti prodán. Poněvadž Jan M. jako prodejový úředník již dříve s Karlem H. sjednával smlouvu o prodej automobilu značky R. a smluvil i trhovou cenu a protože i ve sporném případě Jan M. automobil kupci S-ovi, kterého Karel H. přivedl, prodal a cenu trhovou sjednal, neměl Karel H. příčiny pochybovati o oprávnění Jana M. k příslibení provise 1.000 Kč za zprostředkování prodeje automobilu značky M. (čl. 47 obch. zák., rozh. č. 9170 Sb. n. s.). Slušelo proto žalobě vyhověti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaná firma doznává, že Jan M. jest její úředníkem prodejny, tvrdí však, že není oprávněn jejím jménem převzítí závazek k placení provise. Leč byl-li Jan M. oprávněn k uzavírání kupních smluv o automobilech, byl již tím zmocněn i k všem vyjednáváním, jež s rozprodáváním automobilů obvykle souvisí. K nim patří i příslibená provise, neboť příslib provise může býti účelný k rychlejšímu a snazšímu uskutečnění prodeje automobilů. Uzavření zprostředkovatelské smlouvy a příslibení provise není při obchodním prodeji něčím neobvyklým a výjimečným, nýbrž jest to jednání, které prodávání takových předmětů, jako jsou automobily, podle obvyklého běhu věcí s sebou přináší (čl. 47 obch. zák.). Nezáleží na tom, jaký byl vnitřní poměr mezi Janem M. a žalovanou firmou a zda Jan M. překročil meze svého oprávnění, nýbrž

záleží pouze na tom, jak se jemu udělená obchodní plná moc projevovovala na venek. Nezůstalo tedy řízení odvolacího soudu kusé, když o rozsahu uděleného zmocnění nebyl proveden důkaz svědkem Pavlem D., poněvadž nebylo ani tvrzeno, že druhému smluvci (Karlů H.) byl musil býti nedostatek plné moci Jana M. při patřičné pozornosti znám.

Čís. 16130.

Nesplnila-li banka komitentův poukaz (assignaci) před nařízením příročí podle zák. č. 240/1924 Sb. z. a n., vzniká poukazci (assignantovi) jen obligační nárok na vrácení peněžité částky (condictio causa data causa non secuta), nikoli vylučovací nárok na individuálně označenou věc. Jest nezávažné, kdy se komitent dověděl o nesplnění asignační smlouvy a kdy bylo v obchodních knihách banky zřízeno konto o poukázané pohledávce. Zřízení konta není pravotvorným (konstitutivním) úkonem a nezakládá vznik nároku.

(Rozh. ze dne 25. května 1937, Rv I 2300/35.).

Žalobkyně měla u žalované banky, pro niž bylo dne 2. října 1936 nařízeno podle zák. č. 240/1924 Sb. z. a n. příročí, dne 16. září 1931 na vkladní knížce vklad 21.411 Kč. V ten den žalobkyně celý vklad u žalované vybrala a z něho tentýž den postoupila žalované bance 15.000 Kč k poukázání Spořitelně v M. a zbytek obdržela od žalované v hotovosti. Tvrdíc, že žalovaná nevyhověla příkazu, aby jí postoupená částka 15.000 Kč byla poukázána Spořitelně v M., a že odepřela provést příkaz nebo jí postoupenou částku žalobkyni vydati, domáhá se na žalované bance zaplacení částky 14.485 Kč s přísl. Proti žalobě namítla žalovaná mimo jiné, že žalobkyni byla dne 16. září 1931 k poukazu postoupená částka 15.000 Kč připsána k dobru na účtě, že však poukázání uvedené částky Spořitelně v M. nemohlo býti již provedeno, poněvadž před provedením poukazu bylo pro žalovanou vyhlášeno moratorium. Žalobu zamítly pro tentokráte soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

důvodů :

Žalobkyně vyvozuje svůj právní názor, že žalobní pohledávka nepodléhá příročí, nařízenému pro žalovanou banku podle zákona č. 240/1924 Sb. z. a n. s účinností od 2. října 1931, jednak z toho, že jí přísluší nárok vylučovací, jednak z toho, že nárok vznikl až po účinnosti příročí. Ani jeden z uvedených případů není splněn.

Je sice přisvědčiti jejím právním vývodům, že se právním jednáním ze dne 16. září 1931 podstatně změnil právní poměr mezi stranami co do částky 15.000 Kč, třebaže částka ta byla ponechána u žalované banky k provedení assignace, ale pro posouzení věci po právní stránce není rozhodující, že byla k složení částky 15.000 Kč za účelem assign-